Ч. 119 Середа 31 мая (12 червня) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

В комісиї для реформи виборчої вели ся дальші наради в присутности президента міністрів кн. Віндішґреца і мін. Бакегема. Пос. Бер доказував, що розділ нової куриї на дві части есть зі взглядів технічних неможливий, а розділ робітників і других управнених до вибору не оправданий. — Пос. Діпавлї сказав, що не був би виступив з підкомітету комісиї, коли-б був знав, що члени підкомітету не мусять обставати за всіми его постановами. Обговорюючи відтак розділ нової куриї сказав бесідник, що коли розходить ся о заступництво інтересів, то всі робітники належать разом, так само і всї податники. Він буде голосувати за переходом до специяльної дебати, бо дійстно хоче реформи виборчої. Пос. Клюн промавляв за прилученем нових виборців до істнуючих вже курий і годить ся на специяльну дебату, бо в ній зазначить своє становище.

Міністер Бакегем обговорюючи всілякі внесеня сказав, що підкомітет, установляючи постанови, що робітники, котрі платять 1 зр. податку мають належати до куриї податників, мав на оці той принцип, який містить ся в теперішній ординациї виборчій до Ради державної, що право вибору має ся завсігди уділяти після висшого оподаткованя. Так само хотів комітет установити конче певну границю межи ново утвореними а істнуючими вже категориями малих податників, котру то границю установлено вже в ординациї виборчій постановою о податниках, що платять 5 зр. податку. То твердженє, мов би то поодиноким краям признано якісь привилеї назвав міністер несправедливим, бо ті краї мають вже тепер в краєвій ординациї постанови, що дві третини податників суть управнені до вибору. Що до сумнївів які піднесено в справі поділу нової куриї, то уважає міністер гадку, яку порушив пос. Лупул, за таку, над котрою можна би застановити ся.

Кн. Кароль Шварценберґ промавляв за проєктом підкомітету і заявив, що партиї коаліцийні с стілько сповнили свою задачу, що означене установленим ними комітетом право виборче допускає ставити розширяючі внесеня в як найширшім значіню. Бесідник промавляв рішучо против того, щоби покинути ся принципу поділу нової куриї. Гадку порушену пос. Лупулом, на его погляд треба конче увзглядаити. Дальше виступав бесідник рішучо за удержанем границь межи дотеперішними а будучими виборцями, які виходять з висоти їх оподаткованя, отже границь межи більшими а меншими податниками. — Пос. Пінїньский заявив, що Поляки будуть голосувати за переходом до специяльної дебати згідно з ухвалами кола польского і застерігають собі при специяльній дебатї внесеня до тих постанов, що потребують зміни, а котрі не стоять в ніякій згоді з головним принципом автономічної самостійности поодиноких країв коронних. Поляки будуть промавляти за зміною тих постанов, після котрих кілька країв мають бути злучені в один округ виборчий, але не спустять з ока то, що дуже значне збільшенє числа мандатів не есть пожадане, бо тогди парляментарна робота була би утруднена. Треба би добре над тим застановити ся, чи не було би найлїпше увзглядняти ріжнородність відносин в поодиноких краях коронних ріжнородними постановами.

На внесенє пос. Менґера обіцяв предсїдатель комісиї порозуміти ся з президентом Палати Хлюмецким що-до визначеня дня для робіт комісиї.

В Палатї послів інтерпелювали вчера посли Пацак і Пернерсторфер президента палати в справі оногдашного обсадженя полициєю будинку парляментарного, а Хлюмецкий відповів на то, що таке зарядженє було потрібне, позаяк при послїдній демонстрациї робітники повибивали вікна в парляментї. Неправдою есть, мов би полиция була аж в самій сали; лиш тогди, коли вже відділ полициї був відійшов трох полициянтів просило, щоби їм вільно було оглянути будинок парляментарний і тогди служба їх обводила по будинку. Відтак вела ся дальше дебата над реформою податковою а пос. Кайцль домагав ся, щоби §§. 256 до 261 відослати назад до комісиї, щоби та виготовила окремі постанови о поступованю карнім в справах податкових. Коли опісля прийшло до мотивованя молодоческого внесеня, щоби засїданя Палати відложити аж до часу, коли комісия для реформи виборчої закінчить свою роботу, викликала опозиция бурливі сцени, котрі тревали майже чверть години.

Відозва до руских родичів.

З початком сего року шкільного, т. є. в місяци вересни 1895 р. отворить підписаний виділ в своїм власнім і умисно на цїли Інститута збудованім домі в Перемишли при улици Капітульній (і Татарскій) Руский Інститут для дївчат в Перемишли і тим чином приведе его

---

1)

СІННЕВЕ СОЛЬБАКЕН.

Оповіданє **БЄРНШЕРНА БЄРНЗОНА.**

(З норвеского).

Бєрншерне Бєрнзон, знаменитий норвеский писатель, уродив ся дня 8 грудня 1832 року в Квіні, в Норвеґії, де его отець був сьвящеником. Школи скінчив в Мольдї, а відтак 1852 року вступив на університет в Християнії. В тім часї розпочав свою писательску діяльність, від р. 1857—1859 був директором театру, а відтак співредактором часописи „Афтенблядʼ“ в Християнії. В році 1860 виїхав до Данії та до Італії, де пережив два роки. До 1862 року написав Бєрнзон оповіданя з житя сїльского народу: „Арне“, „Сінневе Сольбакен“, „Веселий хлопець“ і кілька поменших творів, котрі поставили его в ряді перших писателїв. В Італії написав кілька драм з норвеского житя. В році 1862 обїхав Бєрнзон Німеччину і Францию і вернув осеню 1863 року до Норвеґії, де норвеска рада державна („стортінґ“) надала ему в признаню его заслуг дожизненну пенсию. Від 1865 до 1867 року був директором театру в Християнії, а відтак до 1871 р. редактором часописи „Норск Фолькеблядʼ“ („Норвеска народна часопись“). В лїтах 1873—1875 і 1882—1888 жив за границею, понайбільше в Парижи, але цїлий сей час займав ся живо рідною літературою і справами своєї вітчини. Також в політичнім житю свого краю займає Бєрнзон визначне місце і написав богато політичних брошур. З его пізнїйших творів важнїйші отсї: з драматів „Мария Стюарт“, „Новоженцї“, „Сиґурд Йорсальфар“, „Редактор“, „Нова система“, „Рукавичка“ і оповіданя: „Дочка рибака“, „Весїльний марш“, „Магнгільд“, „Капітан Мансана“, „Раґні“ і т. д. Крім того появило ся богато его поетичних творів. Бєрнзон належить до найбільших поетів теперішного часу не лише в Норвеґії, але взагалї в Европі. Его оповіданя з селяньского житя визначають ся не тільки знанем того житя, але й ясним представленем его в поетичних чертах. Его оповіданя знаменито відмальовують житє-бутє норвеского народу, а поезиї визначують ся взагалї великою красою. На руский язик переложено крім кількох поменших его річий повість „Арне“.

I.

Посеред норвеских долин часто стрічають ся самотні, з усіх сторін вільні горбки, на котрі сонце кидає свої проміні від вчасного ранка до самого заходу. Ті, що мешкають близше гори і мають менше сонїшного сьвітла, називають такі місця „сонїшними горбками“, по норвески Сольбакен. Дївчина, о котрій хочемо оповідати, мешкала на такім горбку, від чого і цїлий хутір, що на нім лежав, взяв свою назву. Там в осени найпізнїйше приходив снїг і там він на весну найскорше таяв.

Властителї хутора були Гавґіянами[1] і їх називали читачами, бо они читали частїйше письмо як инші люди. Чоловік називав ся Ґуторм, а жінка Карен. Їм уродив ся був хлопець, але помер і они оминали три роки сю сторону церкви, де стояла хрестільниця. По сїм часї прийшла на сьвіт дочка і їй дали подібне імя як мав хлопець. Він називав ся Сіверт, а она дістала при хрестї імя Сіннев, бо подібнїйшого не могли придумати. Але мати називала єї Сінневе, бо заки дїтина була мала кликала она єї звичайно Сінневе-моя, я се — як казала — було лекше вимовити як Сіннев-моя. Однако як би там не було, досить, що коли дївчина підросла, називав єї кождий так як мати — Сінневе, і майже всї люди говорили, що від коли памятають не було в цїлій околици нї одної такої хорошої дївчини як Сінневе Сольбакен.

Она була ще досить мала, як родичі стали єї брати кождої недїлї з собою до церкви; правда, з початку она не розуміла нїчого більше, як хиба се, що бачила сьвященика, котрий

[1] Так названі від Гавґого, основателя релїгійної секти. Гавґе жив від 1771 до 1824 року.

до послїдної, нашими членами-основателями зазначеної, довго вижиданої і піднеслої цїли, щоби дївчатам руским подати спромогу до висшого образованя і висшої просьвіти, одвітної культурним потребам житя взагалї, а поступови і розвоєви нашого народу руского особенно. Руководячись в цїлім дїловодстві нашім як найбільшою совістностию і господарностию в орудуваню невеличким фондом інститутским, бажаємо заздалегідь знати і тепер: кілько кляс і котрі вже в першім т. є. 1895/6 роцї отворити можемо, і відповідно до того Інститут в сїм роцї приспособити маємо. Длятого звертаємесь до Вас, рускі вітцї і матери, родичі, опікуни і учителї, з сердечним прошенем: повідомити нас письменно найдальше до кінця червня сего року: хто, і кілько дїтий своїх в Інститутї нашім помістити думає. В тій цїли подаємо вже нинї короткий начерк наукового пляну нашого інститута і услівя материяльні, під якими учениці приймати постановляємо:

Руский Інститут для дївчат в Перемишли есть висшою школою дївочою, родом жіночої ґімназиї. Різнить ся від ґімназиї мужеской тим, що не основуєсь на дворазовій системі науки (як в ґімназиї низшій і висшій), а на одноразовій; дальше — виховане і образоване не опираєсь на язиках і словесности старинній, а на язиках і лїтературах народів живих, в обємі котрих знайде місце лїтература і просьвіта народів старинних.

Інститут складає ся з шести кляс від III. до VIII-ої, з котрих кляса III і IV. суть клясами підготовляючими, кляси V—VIII. властивими і знаменними клясами Інститута. Кляси підготовляючі мають цїль: улекшити науку дївчатам сїльским, що не мали нагоди скінчити висших шкіл народних або видїлових, а бажають для висшого образованя перейти до Інститута. Загально отже приймаєсь до Інститута дївчата, що уміють молитви, основні засади віри, читати і писати по руски і (де що) по нїмецки, знають початки рахунків. Кождоразовий іспит вступний переведений з інститутскою рішає: чи придїлить ся до кляси III-ої чи IV-ої, чи прямо до висших кляс Інститута.

Що-до пляну наукового в тих підготовляючих клясах, то він рівняєсь менше більше науцї в клясі III і IV-ій шкіл видїлових з розширенем науки язика руского і історії рускої та відповідних праць жіночих. Науку в тих клясах будуть подавати відповідно уквалїфіковані питомі учительки інститутскі.

Кляси від V—VIII-ої суть властиво характерними клясами Інститута і обіймуть науку слїдуючих предметів і в таких розмірах:

а) науку релїґії: історию біблійну старого завіта, побіч сего науку віри (в кл. V.), історию біблійну нового завіта, побіч сего науку обичаїв (в клясі VI.), лїтурґіку (в клясі VII.) історию християньско-католицкої церкви з особливим увзглядненем рускої церкви (в кл. VIII.);

б) науку язика руского, т. є. науку язика, граматики, правописи, стилїстики, словом: науку язика руского в цїли взірцевого і справного єго ужитку устного і письменного, дальше словесність руску від часів найдавнїйших по нинїшний день (в кл. V. до VIII.; в клясі VIII. прийде ще наука старославяньскої граматики і лектура старославяньских текстів);

в) науку язика польского в розмірах науки руского язика, однак в напрямі більш практичнім; история лїтератури польскої від першої доби до часів найновійших;

г) науку язика нїмецкого в розмірах попередного язика в цїли приспособленя учениць до справного і плавного уживаня тої мови устно і письменно та пізнаня найзнаменитших представителїв словесности нїмецкої, головно з періоду новійшого (в кл. V. до VIII.);

д) науку язика французского в напрямі практичнім, конверсацийнім і з цїлию доведеня учениць до самостійної лектури приступнїйших творів словесности французскої (в кл. V—VIII.);

е) науку історії всесьвітньої: віків старинних (кл. V.), середних (кл. VI.), новітних (кл. VII.), история розвою людскої культури (кл. VIII.);

ж) осібно науку рускої історії від доби словяньскої до часів нових (в кл. V—VII);

з) науку ґеоґрафії (в кл. V—VI) і статистики австро-угорскої монархії (в кл. VII);

и) науку математичну, аритметику і ґеометрию, менше-більше в розмірах низшої ґімназиї, однак з пропущенем виводів теоретичних (в кл. V—VIII);

к) науки природні: зоольогію, ботанїку, мінеральоґію і ґеольоґію (в кл. V—VI), фізику (в кл. VII—VIII);

л) науку психольоґії і педаґоґії (в кл. VIII);

Окрім сего наука рисунків, сьпіву, робіт жіночих (в кождій клясі) каліґрафії (в міру потреби) і господарства домового (в кл. VII—VIII);

Всїх наук повисших, з виімкою специяльно-жіночих, як н. пр. робіт і господарства домового, удїляти будуть професори ґімназияльні.

Услівя принятя до Інститута такі: За науку враз з поміщенем в Інститутї і всім наглядом, вихованєм моральним і фізичним — постановляє ся на-разї оплата 20 зр. місячно, за саму науку від учениць доходячих 5 зр. місячно. На випадок одвітної обсади Інститута ученицями платними видїл прийме кілька або й кільканайцять учениць бідних, сиріт (в першій линї сиріт по священиках) даром, без нїякої оплати.

До веденя господарских дїл Інститута покликана видїлом управителька економічна, до нагляду і вихованя молодежа управителька наукова (директорка) і дві учительки, всї постійно в Інститутї поміщені і ним оплачувані. Над наукою самою і над точним захованем сего пляну наукового наглядати буде безпосередно видїл сам.

Зголошеня присилати належить в назначенім речинци, до котрого з огляду на пильні і наглячі сего року справи в Інститутї конечно принимнитись просимо, на руки предсїдателя товариства: о. Константина Чеховича, крилошанина в Перемишли.

Від видїлу товариства „Руский Інститут для дївчат в Перемишли" дня 4 червня 1895. — К. Чехович, предсїдатель. Г. Цеглиньский, містопредсїдатель. М. Подолиньский, І. Войтович, М. Копко, др. Т. Кормош, Д. Чеховский, Ол. Ярема, В. Кондрацкий члени видїлу.

Доля галицких еміґрантів в Бразилиї.

В краківскім Głos-і narodu один Поляк з Сан Павльо так описує долю одної галицкої родини з Бразилиї. Він здибав на улици в Сан-Павльо 70-лїтну старуху, нуждену, з позавиваними ногами в шматя. Она запитала єго

сварив на кримінальника Бента, що — як она бачила — сидів як раз під проповідницею. Помимо того бажав собі отець, щоби она ходила до церкви, „нехай привикає", говорив, а мати наставала також на се — „бо — мовляв — хто знає, чи дома будуть на неї уважати". Єсли дома було яке ягня, кізля або порося, що не хотїло рости, або корова, котрій щось хибувало, то така худобина ставала кождого разу власностию Сінневе і мати доказувала що від сеї хвилї худобина поправляла ся. Отець якось не конче вірив, щоби се мало помагати, „але — як казав — се всьо одно, до кого з них належить скотина, коби лише росла".

По другій стороні долини, зараз при підошві високої гори лежав хутір Ґранлїден [2]), длятого так названий, бо стояв посеред густого ялового ліса — одинокого в цїлій околици. Прадїд теперішного властителя сего хутора був свого часу при войску, що стояло в Гольштайнї і ждало на Москалїв, і з сеї подорожи приніс він в своїм торнїстрі до дому богато якогось дивного чужоземного насїня. Се насїнє розсїяв він довкола своїх будинків. Але з часом завмирала одна ростина по другій, лише кілька ялових шишок, що случайно дістали ся між насїнє, приймили ся і згодом розросли ся в ліс, так що він тепер з усїх сторін оттїнював будинки.

Прадїд називав ся так, як єго дїд — Торберн, єго найстарший син, мав імя Земунд, таке саме, як прадїдів отець, і так від непамятних часів називали ся властителї загороди Ґранлїден на переміну то Торберн то Земунд. Але люди оповідали, що в Ґранлїден лише що другий господар має щастє і то не той, що носить імя Торберн. Коли теперішному господареви, Земундови, уродив ся єго перший син, він довго роздумував над сею річию, однако не важив ся нарушити родинного звичаю і назвав єго Торберном. Відтак розважував, чи не можна би хлопця так виховати, щоби єго охоронити перед тим „каменем преткновенія", що положили єму на дорогу передане і людскі поговори. Він не був певний свого, але єму здавало ся, що замітив в хлопци духа непокірливости. „Се треба викорінити", сказав він до матери і скоро лише Торберн мав три роки, брав отець від часу до часу різку і примушував хлопця складати на місце всї поліна, підносити начинє, котре порозкидував, або гладити кота, которого перед тим щипав. Але мати звичайно виходила з хати, коли на батька найшла така примха.

Земунда дивувало, що у хлопця показувало ся тим більше хиб, чим старший був, і то, помимо того, що отець що раз острійше з ним обходив ся. Вже дуже вчасно засадив він єго за буквар і брав єго з собою на поле, щоби мати єго заєдно під очима. Мати мала на своїй голові велике господарство і малї дїти; она не могла більше нїчого зробити, хиба що гладила сина або лагідно напоминала, коли єго з рана одївала та приязно вговорювала вітця, коли в недїлю або сьвята посїдали собі обоє і довірочно розмавляли. Але Торберн, як лише побив єго отець коли за те, що а-б читав „ба" замість „аб", або за малу Інґріду, котру він нераз штовхав, гадав заєдно: „То дивно, що всїм моїм малим братам і сестрам так добре, а менї так зле".

З причини, що найчастїйше перебував в товаристві вітця та що не сьмів з ним богато говорити, зробив ся Торберн маломовним, однако цїлком не був глупий. Одного разу, коли порали ся з вітцем коло сїна, запитав єго:

— Що се є, що там на Сольбакен всьо сїно вже сухе і звезене, а у нас ще мокре?

— Бо они мають більше сонця як ми.

Тодї прийшло єму перший раз на гадку, що на него не сьвітило сонце, котрим так часто тїшив ся. Від того дня поглядав частїйше на Сольбакен.

— Чого сидиш і дивиш ся! — сказав отець і штовхнув єго. — Ми тут на долинї мусимо працювати з усеї сили, всї і великі і малї, єсли не хочемо збіднїти.

Коли Торбернови було сім чи вісїм лїт змінив Земунд парібка. Новий слуга називав ся Асляк і він пізнав вже богато сьвіта, хоч був ще малим хлопцем. Того вечера, як він прийшов, Торберн вже спав; але на другий день, коли хлопець сидів і учив ся, розтворив хтось двері з таким лоскотом, що Торберн аж здригнув ся, він ще сего нїколи не чув; а се був Асляк, що війшов до хати з великим наручем дров і так сильно кинув єго на землю, що поліна розскочили ся на всї сторони. Він сам підскакував високо, щоби обтріпати з себе снїг і при кождім скоцї кричав:

— Зимно — говорила лїсовикова суджена, що сидїла аж по пахи в ледї!

Вітця не було дома, а мати замела снїг і мовчки винесла єго на двір.

— А ти на кого так дивиш ся? — відозвав ся Асляк до Торберна.

— Нї на кого — відповів хлопець, бо напудив ся.

— Ти бачив когута, що там намальований на кінци книжки?

— Бачив.

— Коло него повно курий, як замкнути книжку — ти видїв се?

— Нї.

— То подиви ся!

Хлопець подивив ся.

— Ти дурень! — сказав до него глумливо Асляк.

Але від сеї хвилї не мав нїхто такого впливу на него як Асляк.

— Ти нїчого не знаєш, сказав Асляк одного дня до Торберна, що як звичайно бігав за ним, аби бачити, що він робить.

---

[2]) Норвеске слово „ґранлїден" значить: яловий горб.

одним словом: де палата одного богатого фазендера (плянтатора кави), а коли він почав з нею розмову кількома мовами, а она не зрозуміла, промовив до неї по польски і відкрив зараз Галичанку. Се була Йоанна з роду Костюшків по мужеви Ставицка з місточка Топорова. Она й розповіла історию свого житя в Бразилії. Перед пів року приїхала она до Бразилії з зятем, дочкою і четверо внуками. Зять єї Шалайдевич, столяр з Топорова, дав ся намовити аґентови, Антонови Ґорґолеви, спродав за 1.500 зр. своє господарство і виїхав з жінкою, з дітьми і з тещею до Бразилії. Гроші розійшли ся насамперед на зелізницю, а відтак богато вимантив аґент Ґорґоль. Приїхали они до Сантос, а з відтам до еміґрантского дому в Сан Бернардо. Там пробували довший час: спали на підлозі, їсти давали їм рижу і чорний горох, давали й мясо, але охлапи. Час минав, уряд бразилійский ґрунтів не давав, а тут аґенти фазендерів почали заохочувати йти на фазенди, захвалювали, обіцювали золоті гори. Шалайдевич вкупі з трицятьма иншими родинами з Галичини згодив ся пійти на фазенду й они пійшли. Гірка-ж то доля на тих фазендах! Фазендер кави (на 4—20 □ милях) робить з робітниками що хоче, прав ніяких там нема, наші люди язика (португальского) не знають, фазендер ставить надворцями над робітниками муринів узброєних в киї, ножі і револьвери, до того страшенна спека і хороби.

Ходити треба босо, бо і дорога там обувь і наш чоловік в чоботі не видержить, отже наші западають на рани від блох піскових. (Се дрібні хробачки, залазять за шкіру й за нігті на ногах, складають там ячка, а з того ноги пухнуть и роблять ся рани. Аби вигоїти ноги, потреба переводити болючу операцию: бритвою розтинаєсь тіло й нігті вишкробує ся хробачки, потім рану заливає ся оковитою). Ледви минуло три тиждні роботи на фаценді, всі почали хорувати. Уродила ся дітина і зараз умерла. Шалайдевич захорував одної ночи на корчі й блювогу та й до рана умер. Так само і з инших трицять родин більша половина вимерла. Умерців ховали в тім, в чім умер, де небудь під корчем кави; церкви і священика там нема. По смерти Шалайдевича остала ся вдова з трема дівчатками (14, 13 и 8 літ) і з маленьким хлопчиком та з 70-літною матерію.

Не було кому робити, впрочім всі були хорі і з ранами на ногах — то фазендер вислав їх до Сан-Павльо, де (як і другі пани фазендери) має свою палату. Тут они в сїнях під сходами лежать уже два тиждні на камінній підлозі і раз на день дістають з'їсти рижу і чорного гороху. Фазендер з разу обіцював, що вишле їх до Галичини, а тепер служба каже їм забиратись на чотири вітри, бо повикидає їх на улицю. — По сїй стрічи старухи з згаданим Поляком служба фазендера справді вигнала з палати цїлу нещастну родину небіщика Шалайдевича, отже той Поляк заопікував ся нею: Поляки і один Словак розібрали їх до себе.

Перегляд політичний.

На вчерашнім засіданю комісиї буджетової при етаті міністерства просьвіти, промавляв пос. Романчук за більшою дотациєю для бібліотеки львівского університету, за допущенем женщин до студий університетских особливо на виділі медичнім, за заведенем руских викладів на теольоґічнім виділі при університетї в Чернівцях і за заведенем руских катедр при львівскім університетї.

Кн. Фердинанд вернув вже до Софії. В пятницю зібрав ся в Софії Синод болгарский на звичайне засїдане. Прибув також митрополит Климентий з Тирнови, а хоч не єсть членом синоду, то однакож возьме також участь в нарадах комісиї для ревізиї книг церковних.

Справа вірменьска заострила ся рішучим виступленем Порти против держав, що мішають ся до внутрішних справ Туреччини. До того ще прийшли і звістні події в Джеддах, де тепер людність дуже роз'ярена на чужинців. Фанатизм релігійний росте і можна кождої хвилї сподївати ся вибуху революциї межи Бедуїнами. Здаєсь, що Анґлія своїм напором на Туреччину хотїла головно скріпити своє становище в Єгипті.

Новинки.

Львів дня 11 червня 1895

— Перенесеня. П. Намістник переніс асистента санїтарного, д-ра Юл. Боріого зі Львова до Богородчан. — Ц. к. Дирекция почт перенесла почтового управителя, Пос. Воляньского, зі Скали на посаду почтового контрольора у Львові.

— Нові читальні „Просьвіти" завязують ся в Станіславові і Пацикові, долиньского повіта. Статути внесено вже до Намістництва.

— На засїданю історичної секциї Наукового товариства ім. Шевченка, яке відбуде ся в середу дня 12 с. м. будуть відчитані: два реферати д-ра Ом. Калитовского, іменно про історию міста Львова д-ра Фридриха Папого, кустоса бібліотеки львівского університету і про історию львівских жидів, написану тутешним рабіном Ехескіелем Каро, а відтак відчитає проф. Василь Білецкий реферат про житепись епископа Івана Снїгурского, написану о. Юстином Желехівским.

— З Рогатинщини пишуть: Дня 2 с. м. відбуло ся отворене читальні „Просьвіти" в Юнашкові заходом місцевого пароха о. І. Маркевича. На отворене прибув місцевий учитель п. Коральчук, а з рогатиньскої філії „Просьвіти" прибув о. Йосиф Яворский з Путятинець. Робота просьвітна в селї Юнашкові дуже тяжка, бо мешканцї так зросли ся з темнотою, що ще тепер на всї заходи щирих людий для їх піднесеня глядять недовірчиво, чого причиною єсть се, що від давна нїхто щиро не займав ся їх долею. Однакож від кількох літ о. І. Маркевич працює невтомимо, розбиває леди темноти, пиянства і всякого упередженя, до роботи просьвітної, а навіть і школи, а завдяки тим трудам зродила ся вже дня 2 с. м. тота перша іскра, мовби віщунка лїпшого ладу і житя в селї. Се вже шеста читальня „Просьвіти" отворена сего року в обсягу рогатиньскої філії „Просьвіти". Отже братя селяни з других громад! не оставайтесь позаду, а ставайте в ряди побіч людий сьвітлїйших і охочих до працї около власного добра та відродженя!

— Розправа против небезпечних конокрадів, Блясберґа і Бексра, о котрій ми передвчера писали, скінчила ся і трибунал засудив Блясберґа (того що стріляв з револьвера до господаря Андрія Дзюби) на 4 роки тяжкої вязниці та на поліцийний догляд по відсидженю кари, а Бекера на рік тяжкої вязниці і на догляд поліцийний.

— Утїкли з войскового арешту 30 полку піхоти на цитадели у Львові капраль Франц Кондера і рядовий вояк Н. Мазур.

— Міжнародну шайку злодїїв викрито в Бельгії. На піоставі зізнания арештованого урядника банкового Густава Бранда в Брукселі, начальника тої шайки, найдено російских, німецких і італійских вартостних паперів на $1\frac{1}{2}$ міліона. Шайка мала філії в Берлинї, Петербурзї і Мілянї та складала ся з 60 членів. У Бранда найдено 100.000 франків готївкою.

— Спрага зрадницею. До шинку Мехла Ахта при ул. Янівскій у Львові добув ся минувшої ночи вікном Мартин Коздра, розбив шуфляду і забрав з неї около 17 зр. готївкою, а крім того взяв з комнати кожух і одїне вартости около 50 зр. Забравши ті річи вже мав виходити з шинку, коли, почувши сильну спрагу. вернув і випив цїлу фляшку горівки. Наслїдок був такий, що на місци заспав і рано найдено его на лавцї, спячого при украдених річах і з порожною фляшкою в руцї.

Телєграми.

Люблява 11 червня. Вчера дало ся тут почути сильне землетрясене, котре ушкодило кілька домів. Люди зараз поутїкали з домів, науку в школах перервано. Землетрясене дало ся почути також в Грацу, Цельовацу, Постойні (Адельсберґ), Триєсті, Градисці і Больонї.

Берлин 11 червня. Кн. Бісмарк занедужав на катар легких.

Рим 11 червня. Вчерашна престольна бесїда зазначує дружні відносини Італії з всіма державами.

— Чому нї; я умію катехізм аж до четвертого розділу.

— Ет, що то значить! Ти навіть не знаєш історий о лїсовику, що танцював з дівкою, аж до заходу сонця, а відтак розпук ся як теля, що обжлопало ся квасного молока!

Ще нїколи в своїм житю не чув Торберн тілько учености на раз.

— Де се було? — спитав.

— Де?... Се було.... ага, правда, там на Сольбакен.

Торберн витріщив очи.

— Ти чув о тім чоловіцї, що продав себе чортови за пару старих чобіт?

Торберн так здивував ся, що забув відповісти.

— Ти певно хотів би знати, де се було, — га?... Се було також там на Сольбакен, як раз над потоком, що онтам плине!... Ах, Боже! — сказав Асляк по хвили — як бачу, то з твоїм християньством дуже зле! Я заложивсь би, що ти не чув навіть о тїй Карі, що мала деревляну спідницю?

Нї, про неї Торберн нїчо не чув.

І Асляк, пораючись скоро коло роботи, оповідав ще скорше — то о Карі з деревляною спідницею, то о млинї, що молов сіль глубоко на днї моря; о чорті в деревляних чоботах; о лїсовику, котрого дерево вхопило за бороду і він повис на нїм; о сімох зелених паннах, що виривали стрільцеви Петрови волоски и литок а він спав і не збудив ся — а всї ті річи мали дїяти ся там на Сольбакен.

— Що хлопцеви стало ся? — говорила на другий день мати. — Від вчасного ранка клячав тут на лавці і дивив ся там на Сольбакен.

— Ага, він нинї чогось дуже пильно заглядає туди — сказав отець, що при неділи лежав на постели і відпочивав.

— Люди кажуть, що він заручений з Сінневе Сольбакен — відозвав ся Асляк; — але чого то люди не наговорять!

Торберн не конче розумів, що Асляк говорив, однако він засоромив ся і спаленів на цїлім лици.

Коли Асляк сказав єму се, він зліз з лавки, взяв свій катехізм і став учити ся.

— Отсе добре, потїш ся божим словом — сказав Асляк — ти єї й так нїколи не дістанеш.

По кількох днях, коли Торберн гадав, що о тїй пригодї вже всї забули, запитав по тиху матір — бо трохи встидав ся:

— Мамо, хто то є Сінневе Сольбакен?

— Се мала дівчинка, що колись буде господинею на Сольбакен.

— А она не має деревляної спідниці?

Мати з зачудованєм глянула на него.

— Що ти говориш? — запитала.

Він почув, що сказав щось дурного і замовк.

— Ще не було такої хорошої дїтини як Сінневе — говорила мати — а се дав їй Бог в нагороду, що она заєдно така чемна і добра та що так пильно учить ся.

Тепер знав він вже й се.

Коли одного дня робив Земунд з Асляком в поли, сказав вечером до Торберна:

— Від нинї не вільно тобі заходити ся з тим хлопцем.

Але Торберн не зважав на сю заборону. Длятого по якімсь часї сказав до него отець:

— Єсли ще раз побачу тебе з ним, то буде зле!

Від того часу ходив Торберн за Асляком, лише тодї, коли отець не бачив. Однако одного дня зловив їх отець, як они оба разом сиділи і розмавляли. Він набив Торберна і нагнав до хати. А від тепер сходив ся Торберн з Асляком, як вітця не було дома.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.